

Redna cena: —
 Celoletno . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrt leta . . . 250—
 Mesečno . . . 1—
Članaj Avstrije: —
 Celoletno . . . 15—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petkovske: po
 večkratnih oznanilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pe-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Heroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Trdnjava Piroć padla.

Zveza med našimi in bolgarskimi četami. — Zaječar in Knjaževac bolgarska. — Arandževac in Valjevo v naših rokah. — Prizren padel? — Bolgari potopili dve ruski ladji. — Anglija obupala nad usodo Srbije. — Neprestani srditi boji na celi italijanski fronti.

Hrvatsko-slovenski klub.

Hrvatsko-slovenski klub je imel dne 28. oktobra t. l. v Mariboru sejo katere so se udeležili hrvatski in slovenski klubovi člani. Najprej je načelnik dr. Korošec naglašal neomajano udanost hrvaško-slovenskega naroda do presvetlega cesarja-kralja in do Habsburžanov, izrekel zahvalo in občudovanje poveljnikom in hrabrim četam v boju za našo zemljo ter posebej pozdravil klubove tovariše, ki se nahajajo v vojni službi. V toplih besedah se je spominjal prerano umrlega tovariša profesorja Mandiča, ki se je ves žrtvoval za dobrobit svojega naroda. Izrekel je simpatije vsega kluba tovarišu Roškarju, ki je začetkoma vojnih zapletljajev moral veliko pretrpeti.

Klub je izrekel, da stoji slej ko prej na stališču združenja hrvaško-slovenskega naroda v eno državno-pravno skupino v okviru habsburške monarhije.

Nato je poslanec dr. Krek poročal o pripravah za avstro-ogrsko pogodbo, ter se izrekel, da se z Ogrsko ustvari lastno skupno gospodarsko ozemlje, s popolno gospodarsko enotnostjo in s popolno enotnostjo armade. Klub smatra za potrebno, da se vsaj za razmotrivanje pogodbenih vprašanj z Ogrsko skliče parlament in se izvoli odsek, ki bi z vlado trajno sodeloval pri pogodbenih pogajanjih.

Pri razgovoru o gospodarskih zadevah hrvaško-slovenskega ozemlja so se obravnavale trenutno najbolj pereča vprašanja, n. pr. otežkočenje kmečke produkcije vsled pomanjkanja ljudi, vrnitev zanesljivega dela istrskega prebivalstva v nekatere evakuirane kraje, nesoglasje med maksimalnimi cenami in prakso sodišč glede draženja živil, preskrba s semenskim žitom za spomlad, s krmili, modro galico in gnojili, podpore v slovenskih pokrajinah, potreba melioracij s pomočjo ujetnikov itd.

Nazadnje se je razpravljalo o ljudskem srednjem in strokovnem šolstvu v hrvaško-slovenskih deželah. Storili so se soglasno tozadevni sklepi.

Slovenci v srednjih šolah.

Letos se je za srednje šole oglašilo manj slovenskih mladeničev kakor druga leta. O razlogih ni treba govoriti. Tudi z ozirom na narodno ravnotežje ni treba imeti nobenega strahu, ker se je tudi od drugih narodnostih oglašilo razmeroma ravno tako malo obiskovalcev kot od Slovencev.

Te vrste pisemo iz drugih razlogov. Upamo, da bo drugo leto že mir, ko se bodo začela zopet nova šolska leta. In takrat bodo večinoma odpadli razlogi, ki so letos povzročili slab obisk slovenskih fantov na srednjih šolah. Za to je po našem mnenju dolžnost rodoljubov po deželi, da že sedaj mislijo na to, kateri fantje bi naj šli drugo leto na srednje šole in da uglaijo fantom tudi vse pote. Pri nas Slovencih še vedno manjka duhovskega in posvetnega razumnštva, za to je potrebno, da ostane število srednješolskih obiskovalcev vsaj na isti višini kakor pred vojsko.

Naučni minister je izdal letos navodilo, da naj stariši letos in v bodoče svoje otroke pošiljajo ne

toliko v srednje šole, kakor v strokovne šole. Za nas štajerske in koroške Slovence je nemogoče to navodilo izpolniti. Imamo le eno strokovno šolo, kmetijsko šolo v Št. Juriju na juž. železnici. Trgovske, obrtne nimamo nobene.

Kar se tiče kmetijske šole v Št. Juriju, moramo tudi že sedaj misliti na to, da jo po vojski obilno napolnimo z učenci. S trgovskimi in obrtnimi šolami pa si pa moramo, dokler ne dobimo svojih na lastni zemlji, pomagati kakor gre. V Ljubljani imamo dveletno trgovsko šolo (tudi za dekleta) in c. kr. obrtno šolo. Štajerski in koroški Slovenci ne smemo odtegniti pozornosti izobraževanju naše mladine za trgovski in obrtni stan. Škodilo ne bi, ako bi trgovci in obrtniki ustanavljali štipendije ali pa uredili redno podpiranje revnih fantov, ki se nameravajo izobraziti za trgovce in obrtnike. Vsak stan mora imeti toliko idealnega mišljenja, da skrbi za izobrazbo svojega stanovskega naraščaja. To velja za vsak narod, predvsem pa za naš slovenski narod, ki bo moral izvrševati intencije naše državne ekspanzivne politike na Balkanu in Izihu.

Bodimo Slovenci pripravljeni, da po vojski zagotovo zavzamemo prostor, ki nam gre med avstrijskimi narodi. Umirajoči ljudje gledajo nazaj, kaj je bilo, ljudje za življenje in boje gledajo v bodočnost in hite nevzdržno za svojimi cilji. Ravno tako narodi.

Junaška smrt učitelja Kovačiča iz Selnice ob Dravi.

G. H. Vollmaier, posestnik v Selnici ob Dravi, piše z južnega bojišča z dne 24. t. m.:

Šele danes, ko je sovražna ofenziva malo opešala, mi je mogoče pisati. Naznanim Vam zelo žalostno vest, da je naš dragi Mirko Kovačič junaske smrti umrl.

Bilo je koncem mesca avgusta, ko sem bil službeno poslan na Rusko Poljsko. Takrat je bil naš polk v Proseku pri Trstu v rezervi. Poslovil sem se od svojih dragih, posebno pri dragemu Kovačiču in mu rekel, da se v par tednih spet vidiva. A prišlo je vse drugače. Česar še zdaj ne morem prav umeti. Pri vožnji nazaj k svojemu polku sem dne 9. oktobra v Mariboru izstopil, da obiščem svoje drage. Mimogrede sem se tudi pri Vas oglasil. Kakor doma vsi, ste me tudi Vi vprašali po Mirkotu. Povedal sem Vam, da je zdrav in vesel, akoravno že celo leto izvršuje težko službo na bojišču. Imel sem veliko pozdravov mu sporočiti, a usoda je hotela, da sem mu moral vse te pozdrave dolžan ostati.

Dne 18. oktobra sem prišel do našega trena, kjer sem čez noč ostal. Zvedel sem, da se našega polka sanitetni oddelek pri katerem je bil dragi moj prijatelj kot narednik, nahaja v bližnji vasi J. Zelo, zelo sem se že veselil časa, ko se bova prav po prijateljsko objela. Že v jutro dne 19. oktobra sem hotel k njemu iti; bil sem samo 2 km oddaljen. Ker pa je sovražna težka artilerija po dnevu neprenehoma na to cesto granate pošiljala, je bilo prepovedano po dnevu hoditi. Čakati sem moral

torej na noč. A že popoldne je prišla vest k nam, da je sanitetni narednik Kovačič mrtev. Ubila ga je granata. Ne morem Vam popisati, kaj sem takrat čutil. Meni le šumi po ušesih: Kovačič je mrtev. Komaj sem pričakal, da se je solnce skrilo za ničvrednim Italijanom. Spravil sem se na pot. Pridem do hiše, kjer je sanitetni oddelek, najdem tam vse polno ranjencev, katere je polkovni zdravnik g. dr. Wenzl (Kovačičev šef) obvezoval. Gosp. zdravnik je vedel, da sva s Kovačičem dobra prijatelja, zato me pokliče, in s solznimi očmi pove, da je bil rajni tudi njemu najdražji prijatelj. Pravil je: Popoldne so sovražni topovi kakor besni streljali v vas. Sanitetno osobje z bolniki je moralo v neko v bližini se nahajajočo takozvano Kraško dolino. Z njimi so šli tudi č. g. kurat, zdravnik in Kovačič. Ker je bil dragi prijatelj zmiraj do brega humorja, so se vsi okoli njega posedli, da jim pove kaj šaljivega. V oddaljenosti kakih 150 do 200 korakov tre-či ena granata, bilo je ob pol 3. uri in en kamček prifrči tudi do Kovačiča, kateri ga je na levi strani senca pri očesu zadel, G. zdravnik je skočil k njemu, a bil je že mrtev. Peljal me je g. zdravnik v malo sobo, kjer je dragi prijatelj ležal na sanitetnih nošal.h. Vedel sem, da je mrtev, a nehotem sem ga poklical, pa odgovora ni bilo. Leži čisto mirno pred mano, ustnice na smeh držeč. Ne trohice se ni spremenil. Samo na mestu, kjer ga je kamen zadel, se vidi rudeča črta. Bog ve, kaj je mislil v zadnjem momentu. Gotovo na dom. Dobiti bi imel namreč 14dnevni dopust, na katerega se je že tako veselil. Molil sem za rajnega. Ne morete si predstavljati, kaj človek v takšnem položaju čuti. Povedalo se mi je, da se pogreb vrši drugi dan in sicer 20. oktobra ob 8. uri zvečer. Poslovil sem se in jako žalosten odšel. Prišlo nas je precejšnje število h pogrebu. Po dovršenih molitvah je č. g. kurat imel nagrobni govor. Kaj je govoril Vam res ne morem pisati, ker ne vem. V mojih ušesih je le grozno šumelo: Kovačič je mrtev. Ne sramujem se priznati, da sem se jokal kakor otrok. Zakaj bi se sramoval? Mislite, da sem se samo jaz jokal? Vsi, vsi, ki so bili pri grobu so se jokali; dragega Kovačiča je vendar vse rado imelo.

Pokopan je blizu Doberdolskega jezera na mali njivici, katera se je vzela za vojaško pokopališče. Naj v miru počiva v Kraški zemlji! Bodí mu ljubi Bog milostljiv sodnik! Umrl je kot junak in svojo dolžnost je izpolnil.

Doma ne morete razumeti, kaj se pravi, na bojišču dragega prijatelja zgubiti. Tukaj pri nas je največje premoženje »ljubi prijatelj«. Kaj je nam mari drugo posvetno premoženje! Kakšno veselje je, ako se dva odkritosrčna prijatelja, katera se že več časa nista videla, najdeta! Rečem Vam, to je sveto veselje. Tudi oderuh, kateri z lahka kje en par tisočev dobi, se veseli, a kaj je to veselje proti onemu? Zato pa ni mogoče popisati kakšno bol človek čuti, kadar se mora od najdražjega prijatelja na tem svetu za vsikdar ločiti. Dobro je in tolažilno, da imamo upanje, katero nam pravi, da se še vidimo tam, kjer je pravo sveto veselje in nobenega sovraštva. Kaj Vam naj še pišem? Da je bil dragi mi prijatelj Kovačič več let učitelj in sicer jako dober učitelj v moji rojstni vasi, to itak

veste. Da se bodo njegovi bivši učenci in učenke svojega predobrega gospoda učitelja hvaležno v molitvi spominjali, sem tudi prepričan. Kaj naj še pišem! Veliko bi rad pisal o njem, a kaj hočem, ko sem pa čisto zmeden. Zatorej Vas prosim, oprostite, ako moje pismo ni prav složno, kakor bi moralo biti. V mojih ušesih le doni glas: Kovačič je mrtev.

Po pogrebu sem se spravil direktno v bojno črto. Bil se je ljuti boj. Nahajamo se na vrhu M. C. O boju Vam ne bom pisal, ker itak časniki vse prinesejo. Topovi so strašansko gromeli in puškine kroglice so žvižgale okoli ušes. A kaj je meni to mar. Jaz le samo vem, da sem svojega najdražjega prijatelja zgubil. Da sovrag ni prišel v našo bližino, to vem, in da sem jih nekaj na oni svet poslal, tudi vem. Povem Vam, Kras je naš in zahrbtni Lah se ne bo nikdar šopiril na njem. In v to nam ljubi Bog pomodi in naše krvi navajeno orožje.

V tej veliki Soški bitki je pač g. francoski frajtar Vittore Emanuele veliko frattelijev zgubil.

Moram končati svojo pismo, tema postaja. Bodite mi pozdravljeni, in prosim Vas pišite mi kaj v tolažbo. Vaš udani H. Vollmaier.

Pomoč proti pomanjkanju jajc, mleka in krompirja.

C. kr. namestništvo nam je vposlalo:

Veliko pomanjkanje jajc, mleka in krompirja v mestu Gradcu je napotilo namestništvo, da se je poslužilo v cesarskem ukazu z dne 7. avgusta 1915 mu danih pravic. Tako je ukrenilo, da se zahteva ves pridelek jajc političnih okrajev Gradec okolica, Lipnica, Weiz, Hartberg in Feldbach, nadalje ves pridelek krompirja političnih okrajev Gradec okolica, Lipnica in Weiz in slednjič tudi ves pridelek mleka večih političnih okrajev Srednjega in Gornjega Štajerskega za porabo mesta Gradec in se v ta namen zapleni.

Zaplemba se izvrši na ta način, da se smejo dobavljati iz imenovanih okrajev jajca, mleko in krompir, kar se ga ne porabi za krajevno potrebo samo ali ga ne potrebujejo čete in vojaški zavodi za svojo oskrbo, le mestnemu svetu Gradec ali od tega označenim mestom. Mestni svet Gradec bo najprvo poskusil, da prostoročno nakupi za dobavo v Gradec proste množine in z dobavitelji mirnim potom določi cene. Kjer ni mogoče doseči takega sporazumljenja, nastopi prisilnost dobavljenja in bodejo določila prevzemne cene sodišča v izvenspornem postopanju, izvzemši cene za krompir, za katere veljajo tudi pri prisilnih dobavljenjih najvišje cene, ki jih je namestništvo objavilo že dne 11. oktobra. Poštnim in železniškim uradom v omenjenih okrajih je naročeno, da pripuščajo pošiljatve jajc, mleka in krompirja iz omenjenih okrajev le na naslov mestna občina Gradec, na od te označena mesta, ali s transportnim dovolilom mestnega sveta opremljene. Istotako je dopustno odpošiljanje mleka, jajc in krompirja iz mesta Gradca le s takim transportnim dovolilom mestnega sveta Gradec, ker je v zaplembo privzet tudi ves pridelek oziroma zaloge jajc, mleka in krompirja v mestnem okolišu.

Ker mora započeti mestni svet v izvršitev nakupov oziroma prisilnih dobav obsežno akcijo, se more učinek teh odredb pokazati šele v 1 do 2 tednih; od hitrosti in odločnosti, s katero se bo izvršila ta akcija, bo odvisen tudi uspeh. Pričakovati je, da bo mesto od omenjenega časa naprej vsled teh ukrepov zadostno preskrbljeno s temi tako važnimi živili. Ta zaplemba bo ostala tako dolgo v veljavi, dokler ne bodejo pokrite normalne potrebsčine mesta Gradca ali se jih lahko zagotovi zopet na navaden trgovski način.

Slične odredbe so ukrenjene za preskrbo mest Maribor, Ptuj in Leoben glede posameznih teh predmetov.

Slednjič naj bo omenjeno, da je namestništvo dogovorno z rudarskimi in gozdarskimi oblastvi oz. vojaškimi oblastvi in mestnim svetom Gradcem poskrbel, da se zagotovi primeren dovoz premoga in lesa v Gradec ter tudi izdaten privoz petroleja.

* * *

Posredovanje slovenskih zastopnikov, radi različno nastavljenih cen na Sp. Štajerskem.

Poslanci so zopet posredovali pri namestnji glede zmešnjav, ki so nastale pri nas, ker ima vsako glavarstvo in vsako mesto svoje cene, ki radi različnosti le motijo producenta, tako da si ne upa več prodajati svojih pridelkov. Najbrže se bodo v najbližjem času nastavile za vse okraje na Sp. Štajerskem enotne cene sporazumno z vojaško oblastjo. Dobro bi bilo, da nam kmetje iz raznih delov dežele naznanijo svoje želje in zahteve, katere bomo izročili poslancem, da jih naznanijo na merodajnem mestu, ki jih bode gotovo uvaževalo, v kolikor so upravičene.

Oskrbovanje Slovenskega Štajerja z mlekom in z jajci. Piše se nam iz verodostojnega mesta: Nekatera glavarstva so izdala že pozive radi rekviriranja jajc in mleka. Opozarjamo posestnike, da se je na višjem mestu dalo zagotovilo, da to rekviriranje ni odrejeno v tem smislu, da bi prišel kdo od koderkoli in kratkomalo ukazal, da mora kmet izročiti vse, kar ima doma, najsibode jajca ali mleka. Zaplenjena so na celem Slovenskem Štajerskem jajca v toliko, da jih trgovci ne smejo več zbirati in pošiljati izven dežele ali celo izven države, kakor se je to žalibog večkrat zgodilo. Velike trdke kakor Supanz, Matheis i. t. d. ne bodo smele nakupovati jajca in jih pošiljati iz slovenskega dela dežele, kar je popolnoma pravilno, ker moramo skrbeti v prvi vrsti, da bomo imeli doma dovolj živeža. Prodaja jajc med kraji posameznih okrajev se ne bode ovirala. Na ta način se bode vsaj doseglo, da bode slovenski Štajer oskrboval lahko z jajci svoje trge in mesta. Za jajca se bodo določile tudi enotne cene, seveda ne tako kakor v Ptuj, kjer je sedaj cena 8 vinarjev za en komad. V Mariboru je že sedaj cena 13 do 15 vinarjev.

Tudi mleko se ne bode smelo izvažati po železnici izven slovensko štajerskih krajev; toraj ostane ves pridelek doma. Glede oskrbovanja z mlekom, za katero se bodo uvedle tudi enotne cene, približno 28 do 32 vinarjev za liter, se bode najbrže tako ukrenilo, da bodo posestniki, ki imajo dovolj mleka, v posameznih občinah prevzeli gotovo množino mleka in ga oddajali dan za dnevom določenim krajem. Za svojo potrebo si smejo posestniki vedno obdržati mleko. S pametnimi ukrepi od strani merodajnih krogov s posestniki se bode lahko odstranilo marsikatero razburjenje.

Pomanjkanje sladkorja. Pri nas se čisto čuti pomanjkanje sladkorja, katerega oskrbuje za Štajer »Union« družba, ki je neki kartel, združen s kartelisti sladkornih baronov. V tej družbi »Union« so večinoma zastopani slovensko-štajerski mestni veliki trgovci, ki oskrbujejo s sladkorjem v prvi vrsti mestne trgovine, potem še le pridejo na vrsto trgovci na deželi. Zato se je čisto pripetilo, da je bilo še dovolj sladkorja v mestih, na deželi je bilo pa že pomanjkanje. Ker ti mali trgovci niso dobili nikdar sami sladkorja naravnost od tovarn in so morali plačevati družbenikom »Uniona« velike premije, so se zadnji čas združili v lastno družbo »Kolonijalno družbo za Sp. Štajer«, katero bi moralo potrditi še trgovsko ministerstvo. Za ugodno rešitev te prošnje so se storili vsi potrebni koraki.

Na posredovanje pri namestnji je poročevalec izjavil, da je namestnja na stališču, da bi sploh teh karteliranih družb ne smelo biti. Trgovcem bi morala biti dana prilika, da si vsak sam lahko nabavi naravnost od tovarne po vagon sladkorja. To stališče, ki je tudi edino pravilno, je zavzemala namestnja pri ministerstvu. Odločno se je pa zahtevalo od slovenske strani, da se mora dovoliti družba za Sp. Štajer, dokler obstoja »Union«.

Pazite, da se ne pokvarijo živila! Zlasti letos, ko imamo tako mokrotno vreme, je velika nevarnost, da se pokvarijo živila kakor fižol, koruza, oves, ajda i. t. d., če ne bode dovolj suha. Ravno tako je z moko! Zato bodimo povsod v vsakem gospodarstvu previdni in pazimo zlasti tam, kjer so živila nakupičena. Ker se je lansko leto zlasti rekviriranega zrna mnogo uničilo, so slov. poslanci opozorili zopet c. kr. namestnika, da oblast strogo pazi, da se žito, katero kmetje z veliko težavo oddajajo komisijonarjem, ne pokvari. Tudi glede semenskega ovsa se je v tem smislu interveniralo.

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Zveza z Bolgarijo je dosežena. V ponedeljek dne 25. t. m. so se avstrijske patrulje pri Brzi Pa-

lanki (severno od Negotina) sešle z bolgarskimi četami. S tem je odprta pot po Donavi do Bolgarije. Upliv tega velevažnega dejstva se bo pokazal na bojišču kakor tudi na zunanji politiki.

Knjaževac, Zaječar in Piroć se niso zavzeli, kakor smo že poročali. Reden pojav ob začetku vsake nove vojske je, da so prve vesti bolj nezanesljive, ker jih rodijo dobre želje in razgrete domisljije. Tako se je tudi začetkoma bolgarske vojske dogodilo. Poročevalci so že videli to doseženo, česar so se armade še komaj lotile. Vendar so vse tri trdnjave, Zaječar, Knjaževac in Piroć oblegane ter stojijo pred padcem. (Med tem je došla uradna vest, da so Knjaževac, Zaječar in Piroć padli).

Pri Velesovem (Koprulu) premagane srbske čete so se umaknile proti Prilepu, kjer so se združile z došlimi francoskimi četami. Drugi del francoskih čet se je prikazal pri Dojranu, južno od Strumice ter je imel z Bolgari že nekaj zase neugodnih prask. Pričakovati je torej, da se bodo v prostoru Velesovo-Strumica začeli novi boji, pri katerih bodo sodelovale tudi na pomoč prihitele ententine čete. Srbi lastnih čet tukaj na jugu ne bodo veliko imeli, ker je njihov glavni odpor na severu. Nasprotno pa je verjetno, da imajo Bolgari najmočnejše čete na jugu, kar je razvidno tudi iz nenavadno naglega in povsod zmagovitega prodiranja.

Bolgarske in naše čete imajo očitno namen Srbijo obkoliti od vseh strani. To dokazuje tudi naše najnovejše prodiranje pri Višegradu, ki meri na to, da pridemo iz severa se umikajočim srbskim četam za hrbet ter jim zastavimo pot v Črno goro. Na druge strani jim je pot že zastavljena, kajti poročila prihajajo, da so Bolgari tudi v Albaniji organizirali albanske čete proti Srbom. Torej bi bila Srbom pot v Albanijo zaprta.

V Grčijo imajo Srbi še samo jedno brzojavno zvezo čez Bitolj, vse druge so že pretrgane. Pomniti je namreč treba, da je prebivalstvo v Macedoniji na strani Bolgarov in da jim gre v vsakem oziru na roko.

Ententa je že sama obupala nad usodo Srbije. V angleški poslanski zbornici je izjavil lord Landsdowne: Zelo žal mi je, da moram izjaviti, da bo srbska vojska končala zelo tragično. In v gosposki zbornici je rekel, da se srbske čete ne bodo več mogle braniti. To ima sedaj Srbija od svojih prijateljev, ki so jo gnali v pogubo: roke križem držijo ter gledajo, kako je za nje izkrcavala in kako sedaj umira. Avstrija jo je klicala k razumu in na svojo stran, a tega zaslepljeni srbski voditelji niso hoteli razumeti.

Bolgari zavzeli Knjaževac in Zaječar.

Bolgarske čete so zasedle dne 24. oktobra mesto Knjaževac (severoizhodno od Niša). Poleg tega so Bolgari z naskokom odvezli Srbom močno postojanko Drenova glava, ki je ključ do Piroća.

Tudi Zaječar se že nahaja v bolgarskih rokah.

Avstrijske čete podale bolgarskim roke.

Iz bucarešta se dne 27. oktobra poroča:

V ponedeljek dne 25. oktobra so prve avstrijske patrulje dosegle kraj Brza Palanka (26 kilometrov južno od Orsove), kjer so se prvič srečale z bolgarskimi četami.

Bolgarski plen v Srbiji.

Dosedanji vojni plen Bolgarov v Srbiji je jako velik. V Škoplju so zajeli Bolgari nepregledne množine živil, ki so bile določene za srbsko izhodno armado in se niso mogle več odnesti. V Vranji so Bolgari zagrabili cel vlak z municijo.

V Negotinu so Bolgari našli bogate zaloge živil in drugih predmetov, posebno moke in ovsa. V obdonavskem pristanišču Kusjak, tesno na zahodni strani Prahova so Bolgari zajeli 4000 kozubastih telovnikov, 2000 plaščev, 2000 vojaških pokrival in 300 zabojev streliiva. Pri Knjaževacu so Srbom odvzeli 4 topove in več vozov streliiva.

Bolgari ujeli 9000 Srbov.

Iz Pariza se poroča, da so Bolgari do 24. okt. ujeli 9000 Srbov.

Bolgarsko sobranje.

Bolgarsko sobranje, ki bi se moralo zbrati te dni, je odgodeno na 15. (28.) decembra.

Francozi in Srbi pri Strumici tepeni.

»Times« poročajo iz Aten:

Boji med Krivolakom in Strumico so se pretekli petek končali. Srbske in francoske čete so bile vržene nazaj. Bolgari jih zasledujejo.

To so bili le manjši spopadi. Večjega boja je v tem kraju med Strumico in Velesoven še le pričakovati.

Le še 5 dni

Iz Niša se poroča dne 24. oktobra: Četverosporazum je zahteval od srbskega generalnega štaba, da naj srbska armada vstraja le še 5 dni, narkar ji bodo priskočile na pomoč četverosporazumove čete.

Grčija proti izkrcavanju četverosporazumovih čet v Solunu

Iz Pariza se poroča: Na tukajšnje merodajno mesto je došlo potrdilo, da Grčija ne bo dovolila izkrcavanje nadaljnjih četverosporazumovih čet v Solunu.

150 000 mož za Srbe.

Francija in Anglija sta se zavezali, da pošljeta v Solun 150.000 mož Srbom na pomoč, ki bi jih naj po pogodbi Grčija dala Srbiji.

Tudi Rusija je izjavila, da pošlje Srbom pomoč na točko, ki bo posebno ugodno uplivala na boje ob izhodni fronti.

Četverosporazum v nevarnem položaju

Ženevski »Journal des Debats« piše, da četverosporazum nima sedaj nič več izbirati, ampak da je v nevarnosti, da bo evropski Izhod popolnoma zaigral. Grčija in Rumunija lahko sedaj v očigled dejstvu, da je četverosporazumu igra odpovedala, obrnete državam in politiki četverosporazuma hrbet. Četverosporazum mora radi tega sedaj napeti vse sile, da reši, kar se še v sili da rešiti in mora vsa druga svoja stremljenja pustiti na stran.

List »Temps« izjavlja, da je le kratkovidnost četverosporazumovih diplomatov privedla od tega razvoja dogodkov. Vsak politični laik je to že lahko naprej vedel. Grčijo in Rumunijo si je četverosporazum sam odbil. Radi predolgega odlašanja je igra na Balkanu za četverosporazum izgubljena. Veliko vprašanje je, ali bi sedaj veliki naval četverosporazumovih čet mogel rešiti Srbijo pogina.

Srbija zapuščena.

»Magdeburger Zeitung« poroča iz Aten:

Vse brzjojavne zveze Grčije s Srbijo razven one z Bitoljem so pretrgane. Četverosporazumove čete v Solunu nimajo nikake brzjojavne zveze z Srbijo.

Angleška ponudba Cipra.

V angleški zbornici je izjavil minister Grey, da je Anglija zares ponudila Grčiji otok Ciper, ako se priklopi ententi. Grčija je odgovorila, da ne more podpirati Srbije. Ker Grčija ni izpolnila pogoja, pod katerim se je stavila ponudba, je Anglija ponudbo umaknila.

Angleži obupali nad Srbijo.

V angleški gosposki zbornici je glede Srbije z ozirom na njeni sedanji položaj izjavil lord Landsdowne kakor se poroča iz Rotterdama sledeče:

Srbske čete se ne bodo mogle več dolgo braniti. Edno upanje še je, da bodo čete četverosporazuma skušale Srbijo osvoboditi. Način, kako je Landsdowne to naglašal, je bil zelo pesimističen. Landsdowne je tudi izjavil, da je za sedaj nemo-

goče poslati večjih čet v južnoizhodno Evropo, a Anglija mora imeti pripravljenih vedno dovolj prevoznih parnikov, da bo lahko poslala tje svoje čete, če bo potreba. Dve reči se zdita angleškemu državniku posebno važni! Sprememba stališča grške vlade, ki je izjavila, da po pogodbi ni vezana pomagati Srbiji in — vojska v severni Srbiji se razvija tako, da bo srbskim četam nemogoče dolgo odbijati navale avstrijskih in nemških čet, zlasti ker se pripravlja Bolgarija da zada Srbiji smrtni sunek. Radi tega, pravi Landsdowne, so četverosporazumne vlade edine v tem, da morajo zelo previdno izbrati prostor, kjer se bodo postavila četverosporazumova ojačenja na balkansko bojišče. Izbrati se mora tudi prostor, kjer bi se naj bila odločilna bitka. Angleške čete se morajo tako vporabiti, da bo avstrijskim in nemškim četam prehod skozi Bolgarijo proti Carigradu nemogoč. General Monroe, poveljnik sporazumovih čet v Solunu, ima nalog, da poroča, kje bi se dal četverosporazumov načrt najbolje izvršiti. Angleška vlada pa se ne bo dala pridobiti za kak prenapljeni korak. Vlada bo upoštevala pri svojih podvzetjih na Balkanu one nasvete, ki ji bodo z ozirom na njen položaj glede armade in mornarice najbolj prijali.

Iz teh besed lorda Landsdowna se vidi, da je četverosporazum obupal nad rešitvijo Srbije iz sedanjega njenega mučnega položaja.

Grčija ostane nevtralna.

Atenski list »Idea Nazionale« piše, da je po pojasnilih, ki jih je dal ministrski predsednik Zaimis angleškemu in ruskemu poslaniku o stališču Grčije izključen vsak dvom, da Grčija ne bi vztrajala pri svojem trdnem sklepu, da ostane nevtralna. Četverosporazumno časopisje samo izjavlja, da od časa, kar so avstrijske, nemške in bolgarske čete začele napadati in odkorakati v Srbijo, ne bi bilo priporočati, da bi nevtralne balkanske države posegle v sedanji vojni metož. Položaj je sedaj tak, da je bolje, ako nevtralne države ostanejo pri svoji politiki.

Prijateljstvo med Bolgari in Grki se utrjuje.

Da se razmere med Bolgari in Grki res z vsakim dnem boljajo, priča poročilo bolgarskega vladnega glasila »Echo de Bulgarie« iz Odrina, kjer so došli zastopniki grških cerkvenih oblasti k predsedniku okraja, Rosentalu in so mu podali izjavo in zagotovilo, da stremlje grško prebivalstvo po tem, da živi v popolnem soglasju in prijateljstvu z Bolgari. Bolgarski okrajni vladni načelnik je v imenu Bolgarov izrazil enake želje. Tudi iz Dimotike se poroča o sličnih grških izjavah napram Bolgariji.

Kralj Konstantin piše kralju Ferdinandu.

»Novoje Vremja« z velikimi nezadovoljstvom in nevoljo ter razburjenostjo ponatiskuje poročilo, da je grški kralj Konstantin znova poslal bolgarskemu kralju Ferdinandu lastnoročno pisano pismo. To pismo je ponesel Ferdinandu poslanik Sofulis, katerega je bolgarski kralj sprejel izvanredno in nenavadno prijazno ter se je zelo dolgo z njim razgovarjal.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Avstrijci smo z eno skupino prekoračili gornjo Kolubaro. Ta skupina ima očitno nalogo, da se z ruži s skupino, ki prodira iz Višegrada proti Čačaku.

Z drugo skupino prodiramo ob cesti Topola-Kragujevac proti Kragujevcu. Tam že nismo več 30 km oddaljeni od Kragujevca. V dolini Morave je dospel general Gallwitz do Lapova, kjer se bo menda armada dellla in bo en del korakal proti Kragujevcu, drugi naravnost po Moravski dolini proti Čupriji in Nišu.

Arandželovac avstrijski.

S srbskega bojišča se dne 26. oktobra poroča:

Mesto Arandželovac (izhodno od Valjeva) je od danes zjutraj v posesti naših čet. Srbi bežijo po izredno krčevitem odporu po cesti, ki vodi v Milanovac.

Valjevo pod avstrijsko zastavo.

Avstrijsko uradno poročilo dne 25. oktobra pravi, da so oddelki avstrijske konjenice vkorakali v Valjevo.

Valjevo je večje mesto v severozahodnem delu Srbije. Naše čete so tekom enega leta že drugokrat vkorakale v Valjevo. Po hudih bojih ob Kolubari v prvi polovici novembra 1914 se je našim posrečilo, da so dne 16. novembra mesto zasedli. Srbi so jih tedaj najpoprej sprejeli s cveticami, nato pa z bombami in streljanjem. Dne 14. decembra 1914 pa so naše čete radi srbske premoči Valjevo zapustile in se umaknile proti severu.

Črnogorci se bojijo za Škader.

Črnogorski generalni konzul v Rimu se je dolgo posvetoval z zunanjim ministerom Soninom. Po izrekih ki jih je konzul izustil po pogovoru, pričakuje Črnogora italijanske pomoči, ako bi avstro-ogrske čete hotele zavzeti Škader.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Tretja velika ofeziva že pojema, razven na Južnem Tirolskem, kjer hoče pri Rivi ob Gardskem jezeru predreti našo fronto. Kajpada se še tudi na koroški in soški fronti vršijo srditi boji, toda vendar se tukaj že spozna, da so Italijani utrujeni. Uspehov nimajo nobenih, razven malenkosti na Tirolskem, ki smo jih že omenili.

V vsem napada, kakor je razvidno iz uradnega poročila, štiri do pet laških armad. Samo v soški fronti butata dve armadi, torej približno 400.000 do 500.000 mož. Še le, ko se bodo lahko imenovala tudi naše številke, bomo videli, kako neprimerno junaštvo se pojavlja ob Soči.

Italijansko ministrstvo omajano.

Iz Ženeve poročajo iz krogov italijanskih politikov, da je stališče ministrstva Salandre, ki nima več večine v parlamentu, radi počasnega napredovanja v vojski omajano. Ako v novembrskem zasedanju pade ob priliki novega posojila v visokosti četrtil milijarde, je pot za Giolittija odprta. Blizajoče se zasedanje upliva na vojne operacije. Dokler je notranji politični položaj zmeden, se mora vsa armada porabiti za alpsko fronto.

Cadorna rešuje Srbe!

Reuterjev urad poroča iz Verone:

Po načrtu generala Cadorna, kateremu je pridil ves četverosporazum, je mogoče rešiti Srbijo le na ta način, da Italijani na celi črti neprestano napadajo Avstrijce. Radi tega je Cadorna zadnji čas pričel s splošno ofenzivo na celi fronti, da tako prisili Avstrijo, da otegne nekaj svojih čet s srbskega na italijansko bojišče.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Prodiranje nemških čet proti trdnjavama Riga in Dvinsk je sicer počasno, toda uspešno, pri čemur odbijajo nemške čete uspešno vse hude ruske napade. Ob srednjem toku reke Styr potiskajo nemške čete polagoma Ruse nazaj čez reko, tako, da je stanje avstrijsko-nemških armad na ruskem bojišču sedaj tisto, kakor je bilo pred veliko rusko ofenzivo.

Nemška križarka potopljena.

Berolinski Wollfov urad poroča: Dne 23. okt. je sovražni podvodnik pri Libavi v dvema streloma potopil križarko »Prinz Adalbert«. Žal je bilo mogoče rešiti le majhen del ladijske posadke.

Drugo poročilo o potopu »Prinz Adalberta« se glasi: Križarka se je ponesrečila 15 morskih milj

zahodno od Rige. Križarka je prip'ula iz finskih vod. Spremljali so jo torpedni čolni, ki bi jo naj varovali pred sovražnimi podmorskimi čolni. Zrak pa je bil tako nepredoren, da Nemci sovražnega torpednega čolna niti niso opazili. Sovražni (angleški) torpedni čoln je sprožil na nemško križarko dva strela ob enem; radi tega je bil uč nek grozovit. Ladja se je začela takoj potapljati, tako, da se je le malo moštva rešilo.

Nemško-francosko bojišče.

Na francoskem bojišču osobito v Flandriji traja mir dalje. V Parizu in Londonu imajo več kakor dovolj opravka in skrbi za balkansko bojišče.

Značilne izjave na Francoskem.

Posebna izdaja »Lecture pour tous« se je v 5000 izvodih poslala na fronto. Vsebuje izjave ljudovladnega predsednika Poincareja in ministrskega predsednika Vivianija proti zahtevam iz fronte, da se naj kmalu sklene mir. Francoska velmoža zatrjuje, da je Francija za mir, toda sedanjo vojsko mora izvojevati do končne zmage.

Amerika Angliji.

Severno ameriška zvezna vlada je poslala Angliji noto, v kateri protestira proti temu, da se uvoz nevtralnih držav ne pripušča, čeprangleška blokada v dejstvu ni izvedena, ampak le proglašena. Zvezne države zahtevajo, da smejo nevtralne države vsako blago, ki ni konterbanda, uvažati v Nemčijo. Prostost morja mora biti varovana. — Severnoameriška zvezna država je govorila, toda prijateljstvo do Anglije je preveliko, da bi tudi kaj ukrenila za prostost morja.

Zadnja poročila došla v petek dne 29. oktobra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša:

Dunaj, 28. oktobra.

Rusko bojišče.

Zavezniške čete, ki se borijo pri Czartorysku, so zavzele včeraj dne 27. oktobra z naskokom vas Rutko.

Sicer ni na severo izhodu nič novega.

Italijansko bojišče.

Ob soški bojni črti je bil včeraj dne 27. oktobra sovražni artilerijski ogenj zó, et živahnejši.

Tretja italijanska armada ni dosedaj ponovila napada na Doberdolsko gorsko planoto. Pač pa je nadaljevala druga sovražna armada severno od Doberdolske gorske planote s oje brezuspešne napade na naše trdne postojanke. Napadala je tudi bovško kotlino.

Zopet neka druga armada napada dolomitsko bojno črto in Južno Tirolsko. Na ozemlju Rive se vrše pričetni boji. Na gorski planoti Lafrann delujejo sovražni saperji. Napadalni poskus na naše postojanke severno od utrde Lusern je izjalovil naš artilerijski ogenj. Pred Col di Lana je bilo včeraj popoldne dne 27. oktobra odbitih šest italijanskih navalov. Istotako so bili odbiti manjši sovražni napadi na Tre Sassi, na postojanko Fanes ter na severno izhodišče doline Travenanze.

Na ozemlju Bovca so branitelji krvavo odbili napad na zahodnem obronku gore Javorček.

Naše črte južno-izhodno od Mrzlega Vrha ter Dolje so vnovič napadale močne sovražne čete. Tudi ti napadi so bili odbiti. Le za nekatere dele strelskih jarkov se še nadaljujejo boji.

Izjalovljen je bil zvečer tudi sovražni napad na ozemlje severno od Sela.

Italijanski poskusi za prehod severno od Kanala so bili izjalovljeni.

Goriško območje je zopet obstreljevala sovražna težka artilerija. Posamezni sovražni sunek na goro Sabotin se je popolnoma izjalovil. Več so-

vražnih bataljonov, ki so napravili sunek na ozemlje severno od gore Sv. Mihaela, je moralo vsled našega artilerijskega ognja ter ognja naših strojnih pušk zopet zbežati nazaj v svoja kritja.

Srbsko bojišče.

Izhodno od Višegrada pridrjuje c. in kr. čete so zapodile sovražnika čez reko ob obeh straneh Karaule Balva. Dva protinapada v bok ene črne gorske brigade sta bila odbita.

Dusno krilo armade generala Kövesa, ki je sestavljeno iz avstro-ogrskih čet je v široki čelni črti prekoračilo gonji toč reke Kolubare.

Nemške čete so zasle gorove severno od Rudnika. Na isti višini prodirajo i hodno od tega gorovja avstro-ogrške čete ob obeh straneh ceste Toplak-Kragujvac.

Armada generala pl. Gallwitzja je zavzela ozemlje zahodno od železniške postaje Lapovo ter je po hudem boju zapodila sovražnika iz višin južno in južno-izhodno od Svilajnaca.

Prva bolgarska armada je zavzela trdnjavi Zajear in Knjaževac ter se bori uspešno na višinah levega brega reke Timok. V trdnjavi Knjaževac so bili zaplenjeni štiri srbski topovi in šest vozov municije.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 28. oktobra 1915.

Rusko bojišče.

Armada skupina generala feldmaršala pl. Hindenburga. Izhodno od kraja Garbunovka je zaznamoati novih uspehov proti ruskim napadom. Cerkveni dvor pri Szaszaliju je zopet v naši oblasti. Ujeta sta bila 2 ruska častnika ter 150 mož. Naš artilerijski ogenj je udušil sovražni napad južno od Garbunovke.

Armada skupina generala feldmaršala princa Leopolda bavarskega. Pri kraju Ščersy (ob reki Niemen, severno-izhodno od Novega Gradeka) je bil odbit močan ruski napad.

Armada skupina generala pl. Linsingena. Zahodno od mesta Czartorysk je bila zavzeta vas Rutka.

Balkansko bojišče.

Armadi generalov pl. Kövessa in pl. Gallwitzja nadaljujeta svoje prodiranje.

Armada generala pl. Gallwitzja je ujela od 23. oktobra 2033 sovražnih vojakov ter uplenila več strojnih pušk.

Armada generala Bojadjeva je zavzela trdnjavo Zajecar. Severno od Knjaževaca je prekoračena v široki čelni črti reka Timok. Knjaževac je v bolgarski oblasti. Uplenjenih je bilo več topov. Višina Drenova-Glava (25 km severno-zahodno od Pirta) je zasedena.

Pirot po krvavem boju zavzet.

Iz Sofije se dne 28. oktobra poroča:

Po dolgem krvavem boju so bolgarske čete zavzele Pirot in so danes slovesno vkorakale v mesto.

Bolgari v Prizrenu.

Iz Dunaja se (neuradno) poroča: »Stampa« in »Gazetta del Popolo« poročata, da so Bolgari vkorakali v Prizren. Prizren leži približno 60 km severozahodno od Škoplja.

Proti Nišu!

Ko je padel Pirot, nastane za Bolgare nova, težavnejša naloga, da vzamejo Niš. A naloga je tudi hvaležnejša. Kdor vzame Niš, obvlada celi severni in izhodni del Srbije, predvsem pa velevažno železniško zvezo Beograd—Sofija—Carigrad. Za to bodo Srbi gotovo silovito branili Niš.

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Č. g. Anton Bukovšek, kaplan na Prihovi, pride za provizorja k Sv. Florjanu pod Bočem.

Vojni kurat č. g. Ljajiz Čžek, župnik v Slovenj Gradcu, je odlikovan z duhovniškim služnim križcem II. razreda na belo-rudecem traku.

Odlikovan je bil s srebrno kolajno I. razreda praporščak Josip Ilc, ki leži ranjen v vojaški bolnišnici v Chrudinu na Češkem.

Slovenci se veselimo Bolgarije. V seji kranjskega deželnega odbora dne 26. oktobra je deželni glavar dr. Šusterič izrazil zadovoljstvo Kranjske dežele nad tem, da se je slovanska Bolgarija pridružila osrednjim silam in ojačila naše zmagovalne armade. »Pozdravljamo našo najmlajšo zaveznico, junaško Bolgarijo in ji iskreno čestitamo na dosedanjih sijajnih vojnih uspehih!« V izraz odkritosrčnih simpatij je predlagal deželni glavar prispevek 5000 K iz deželnih sredstev za bolgarski »Rudeči križ«. Deželni odbor je predlogu soglasno pritrdil.

Invalidov se vedno več oglašajo. Za štajerske vojakove, ki so pohabljeni vsled na bojišču pridobljenih ran, so se uredile v deželi zares prav blagodejne in nad vse koristne uprave. Do sedaj je v deželi le devet živih vojakov, ki so popolnoma slepi. Ti so oskrbljeni v Gradcu v zavodu za slepce in se učijo primernega dela. Umetnih udov je dobilo v deželi do sedaj okrog 200 štajerskih vojakov. Kuatorij oskrbuje tudi za te siromake, da se učijo raznega posla, kakor je za vsakega primerno. Ta kuatorij oskrbuje tudi jetične vojakove, katerih je do sedaj že skoro do 2000 štajercev v raznih zavodih. Invalidi, ki se niso popolnoma ozdraveli in so že doma, se naj obrnejo na deželni odbor dr. Versovška.

Nova določila za enoletne prostovoljce. Povodom ponovnega prebiranja črnovojniških zavezancev rojenih v letih 1895 in 1896 v Avstriji, Bosni in Hercegovini ter letnikov 1892, 1893 in 1894 so izšla sledeča nova določila o pogojni pravici do enoletnega prostovoljstva. Leta 1895 rojeni morajo dokazati, da se obiskujejo v šolskem letu 1915/16 tisti letnik ali razred učnega zavoda, ki ima pravico do enoletnega prostovoljstva. Isto velja o črno ojniških zavezancih, rojenih v letu 1896, če že niso prejeli šolskega spričala, iz katerega je razvidno, da imajo pravico do enoletnega prostovoljstva. Za črno ojniške zavezance, rojene v letu 1892 pa velja določilo, da morajo dokazati, ako so bili pri prebiranju črnovojnikov leta 1914 spoznani za sposobne za službo s orožjem, ki so pa bili pozneje spoznani za nesposobne in ki si vsled izvrševanja vojaške službe niso mogli pridobiti pravice enoletnih prostovoljcev. Črnovojniškim zavezancem rojenim v letih 1895 in 1896 je dovoljeno napraviti dopolnilni pit, če vstopijo prostovoljno v skupno armado ali v domobranstvo in če dokažejo, da obiskujejo kot javni učenci tisti letnik ali razred kake srednje šole, ki daje po končani izvršitvi pravico do enoletnega prostovoljstva.

Pasta Bosna. Te snovi, o kateri je zadnjič »Slov. Gosp.« pisal kot najboljšem sredstvu zoper peronosporo, ni več dobiti, ker je morala tovarna ustaviti radi pomanjkanja bakra svoje izdelovanje.

Cene živila v Belgradu. Ceno za živila v Belgradu so s'edeče: Kilogram govejega mesa stane 2 K, svinjskega mesa 2 K 20 v., svinjske masi 3 K, kilogram bele moke 1 K in krošne moke 75 v.

Tepanje pri Konjicah. Dne 23. oktobra je umrl eden najstarejših posestnikov v naši občini, Mihael Stupan, v visoki starosti 80 let. — Bodi mu zemljica lahka! Redbini njegovi naše sožalje!

Celje. Vsled ran, zadobljenih na bojiščih, so umrli v zadnjih dneh v tukajšnjih vojaških bolnišnicah sledeči: Stotnik Imre Szabo od 1. honvedskega pešpolka, pešec Anton Edelmann, Pal Hrubos, Andrej Baka, J. žef Hemetsberger, Franc Skora, četovodja Corkola Stige, pešca Mihael Lovac in Franc Roputji ter neki neznani vojak.

Celje. Dne 24. oktobra je skočil iz vlaka, ki je vozil iz Ljubljane v Celje, na celjski postaji vojak Rantelija Zarič. V železniškem vozu je nekoliko zadremal in ko se je vlak že začel pomikati dalje, je skočil iz vlaka tako nesrečno, da je prišel pod kolesa železniškega voza. Bil je pri priči mrtev.

Današnja številka je zaradi vpoklicanja strojnega oboja za 2 strani manj obsežna. Upamo, da bo nam mogoče kmalu izhajati v starem obsegu, da naročniki ne bodo škodo trpeli.

Politične vesti.

Zasedanje hrvatskega sabora. Kakor se poroča, se skliče hrvatski sabor po zasedanju ogrsko-hrvatskega parlamenta, ki se sestane novembra t. l. Med drugim pride v hrvatskem saboru v pretes tudi vprašanje novega skupnega grba monarhije. Pri tej razpravi razloži tudi hrvatski ban svoje stališče. Razen tega se bo sabor bavil z raznimi tekočimi predmeti.

Poljski klub. Dne 24. oktobra je imel poljski klub državnega zbora na Dunaju sejo, kateri je predsedoval načelnik kluba vitez Bilinski. Navzoč je bil tudi minister za Galicijo vitez Moravski. Pred sejo poljskega kluba, so se vršila posvetovanja politične komisije poljskega kluba ter demokratične in Dugoševske skupine. Obe skupini ste sklenili, da se naj pri zborovanju poljskega kluba opusti vsaka razprava o političnih vprašanjih in se naj razpravlja izključno o gospodarskih zadevah dežele. Politična vprašanja, ki bi jih naj razmotrivala poljski klub in višji poljski narodni svet, pa se naj preložijo na ugodnejši čas. Klub je v svoji seji, katera je bila izredno dobro obiskana, vzela na znanje načelnikovo poročilo o gospodarskem položaju Galicije in o pomožni akciji, ki jo je uvedla država. Po načelnikovem poročilu se je razvila debata, katera je trajala do poznega večera.

Nemški veleposlanik v Carigradu baron Wangenheim je v nedeljo nagloma umrl. Baron Wangenheim se je še le pred kratkim vrnil z dopusta v Carigrad.

Akcija za premirje. »Neue Züricher Zeitung« je priobčila članek, v katerem predlaga v imenu človečnosti, naj bi se čim prej sklenilo premirje. Miru ni tako lahko doseči, niti stavljati pametne predloge — brez nade do uspeha. Najugodnejši za premirje bi bili zimski meseci. Od začasne odložitve orožja ne bi imeli nasprotniki ne izgube ne dobička: ostal bi status quo. Članekar ve sicer, da se bo oporekalo, da bi po premirju nastal še hujši boj in da bi se s tem vojna le zavlekla. Odgovarja pa, da bi s premirjem milijonom vojakov prihranili strahovite zime in se izognili neštevilnim človeškim žrtvam. Premirje bi vporabile nevtralne države, sv. Oče in haška konferenca, da bi razpravljali o pravicah poedinih narodov in stavili nasprotnim si vladam predloge miru. Vrh tega bi nastalo drugačno razpoloženje med vojujočimi stranikami samimi. A zgodovina vojen priča, da je premirje najboljša priprava za mir. — Misel je tu gotovo plemenita in namen nad vse hvale vreden, s človeškega stališča. Ali, kakor kaže vsa slika političnega in vojnega položaja, ni nade, da bi se misel švicarskega lista uresničila.

Brezžična telefonska zveza med Francijo in Ameriko. Listi poročajo, da se je posrečilo vzpostaviti med ameriškanskim mornariškim ministrstvom in pariškim Eiffelovim stolpom brezžično telefonsko zvezo.

Flotilja američkih podmorskih čolnov je prispela te dni v Gibraltar ter se pridružila tamkajšnjemu angleškemu brodogovju. Podmorski čolni so prevozili celi ocean z lastno močjo, spremljani od 2 vojnih ladij.

* »Sv. Križev pot za vojni čas.« Ta knjižica se zopet dobiva v Čirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

Zahvala.

Za tolažilne izraze srčnega sočutja povodom smrti našega nad vse ljubljene očeta, oziroma tasta, gospoda

Feliksa Stegnar

se iskreno zahvaljujejo

žalujoče rodbine
Stegnarjeve.

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

ZAHVALA.

Izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili v tako obilnem številu našega iskreno ljubljenega in nepozabnega moža, ozir. očeta, brata, dedeka in strica, posestnika

Mihaela Stupan

k zadnjemu počitku, našo najprisrčnejšo zahvalo. Osebito se pa zahvaljujemo mil. gospodu arhidiakonu, nadžupniku in dekanu Francu Hrastelj za vodstvo spreveda in za ganljiv nagrobni govor ob odprtem grobu, ki nam je bil v naši brezmejni žalosti največja tolažba in uteha, zahvaljujemo se tudi vlč. gosp. vikarju Martinu Jurhar za slovesno sv. mašo-zadušnico ter vlč. gosp. kaplanu Jerneju Podpečan za udeležbo. Zahvaljujemo se nadalje tudi vsem domačinom in sosedom ter onim, ki so prišli od daleč na sprevod, ter so nas tolažili v tako obilnem številu. Zahvaljujemo se tudi gospe učiteljici Hribnik iz Konjic, gospema Krhljanko in Klement za obilno tolažbo v uri žalosti. Dragega rajnika priporočamo v molitev!

Tepanje pri Konjicah, dne 25. oktobra 1915.

Julijana Stupan, soproga. Alojzij in Anton, sinova.
Roza, Julijana in Marija, hčere.
Elizabeta Olup, roj. Stupan, sestra.
Jožef in Franc, nečaka. Josipina, snega.
Mirko in Milica, vnuka.

Trbovlje. Naš orlovski odsek priredi sporazumno z Dekliško zvezo, prihodnjo nedeljo 31. okt. ob 4. uri popoldan v Dvorani društvenega doma igro »Deseti brat.« Ker je igra zelo zanimiva, se pričakuje obilne udeležbe. Čisti dobiček je namenjen za vdove in sirote padlih vojakov. Vstopnina: prvi dve vrsti K 1, od 3. do 5. K 0.80, daljne vrste K 0.60, stojišča K 0.40 in galerija (balkoni) K 1. Prosi se, da se naj ne jemljejo majhni otroci seboj. Trboveljčani in sosedje na svidenje v nedeljo!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta št. 5,

priporoča sledeče molitvenike:

B. Bartol: Hoja za Marijo Devico, K 1.60.
B. Bartol: Nevesta Kristusova, zl. obr. K 3.40, rud. obr. K 2.50.
F. S. Bezjak: Marija žalostna mati 1887, K 1.50, zl. obr. K 2.—.
Bleiweis: Hči brezmadežne. Nauki za dekleta. Rud. obr. K 2.50.
Bleiweis: Tolažba dušam v vicah, rud. obr. K 1.20, zl. obreza K 2.—.
Jože Čede: Sveto opravilo 1913, K 1.20, zl. obr. K 1.50, do K 3.60.
Jože Čede: Malo sv. opravilo. Molitve za mladino. Rud. obr. 70 v; zl. obr. K 1.—.
Čigon Karol: Angel varih, zl. obr. 60 vin.
Nebesa, naš dom. Razne vezave od K 1.50 do K 2.70.
Rajski glasovi. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Skrbi za dušo. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Godec Janez: Kraljica vseh svetnikov in pomočnica kristjanov. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Češčena Marija. Razne vez. od K 1.20 do K 2.50.
Kvišku srca, molitvenik za otroke. Razne vezave od K 1.— do K 1.80.
Alfonz Ligvorij-Furlan: Prava nevesta Kristusova. Dve knjigi skupaj vezani K 3.—.
L. Herg: Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristjanov. 8. izdaja, rud. obr. K 3.—, zlata obr. K 3.50, K 4.— in K 4.20.
L. Herg: Venec sv. pesmi za domačo službo božjo (za-se vezane samo pesmi) K 2.—.
A. Kalan: T. Kempčana: Hodi za Kristusom. K 2.—.
Dr. A. Karlin: Priprava na smrt K 2.20.
Kerčon: Rafael, ali nauki in molitve za odraslo mladino 1895. Rud. obr. K 1.—, zlato obr. K 1.60.

Fr. Kosar: Nebeška hrana I. in II. del, po K 2.20.
Lintelo, Mladini! Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. 30 vin. 20 iztisov ali več po 25 vin.
J. Pagani: Presv. Rešnje Telo. Zlata obreza K 2.20.
Dr. J. Pajek: Sv. Jožef. K 2.—.
J. Pavlič: Gospod, teči mi pomagati! K 2.—.
Podgorec: Sv. Spoved. K 2.—.
Pristov: Vir življenja in svetosti. Zlata obreza K 2.40.
Jožef Rozman: Družbine ali dekliške bukvice. Z rudečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.50, K 4.—, in K 4.20.
Rozman: Krščanski vojak. Pouk slovenskim mladeničem, ki so vpoklicani v vojaško službo. Broš. 80 vin.
Seigerschmid: Sv. Družina. K 2.—.
A. M. Slomšek: Življenja srečen pot. Nauki, vzgledi in molitve za mladeniče 1893. K 2.20.
Dr. J. Somrek: Prijatelj otroški ali darilo pobožnim šolarjem. Zlata obreza s sekircami 50 vin., zel. obreza s sekircami 40 vin., brez sekiric 36 vin.
Walser: Večna molitev pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Veliki tisk. Rudeča obreza K 3.—, zlata obreza K 3.40.
Dr. J. Walter: Sv. rožni venec. K 2.—.
J. Zupančič: Dušna pomoč za bolnike. Molitve za umirajoče kristjane 1887. K 2.60.
Slava Gospodu (velike črke). K 2.80.
Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Rudeča obreza K 1.50, zlata obreza K 2.30, šagrin K 2.80.
Družba vednega češčenja v lavantinski škofiji. Dve molitveni uri pred sv. Rešnjim Telesom. Broš. 20 vin., vez. 30 vin.
Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birno 1893. 80 vin.
Duhovni veselje, molitvenik za mladino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.

Vrhovec S. I.: Miglaji na razpotju življenja. Rudeča obreza 90 vin., zlata obreza K 1.10.
Božja pot na sv. gore. Popolen molitvenik. Zl. obr. 80 vin.
Lepo življenje in srečna smrt. Rudeča obreza K 1.40, zlata obreza K 1.80.
Gospod, usliši moje molitev. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50. Lepote najčistejšega Srca Marijinega. Komad 8 vin., 100 komadov K 7.—.
Marija, kraljica src. Nauk o pravi pobožnosti do Matere božje. Rudeča obreza K 1.60, zlata obreza K 2.40.
Obljube presv. Srca Jezusovega. Komad 10 vin., 100 komadov K 9.—.
Sveta ura ali kažipot v nebeških domovino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Šegula: Na Kalvarijo, obsega 30 križevih potov in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu. Cene K 2.50, K 3.20 in K 3.50. Po pošti 20 vin. več.
Zemljišč: Marijino življenje. Broš. K 1.50, vez. K 2.—.
Tolažba nebeška. Velike črke, zlata obreza K 1.50.
Dušni vodnik v srečno večnost. Velike črke. Rud. obr. K 3.—.
Molite bratje! Velike črke. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80.
Popotni tovariš za tretji red. Rudeča obreza K 1.80.
Pot v nebasa za tretji red. Rudeča obreza K 1.80, zlata K 2.40.
Furlan: Trinajst torkov v čast sv. Antonu Pad. Rudeča obreza K 1.20.
Scheyring: Sv. Anton Padovanski. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.40.
Pot k Bogu. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.60.
Baraga: Dušna paša. Rudeča obreza K 1.40.
Ključ nebeških vrat. Velike črke. Rudeča obreza 90 vin.
Getzemani in Golgota. Rudeča obreza K 2.60, zlata obr. K 3.60.

Denar se najboljšje pošlje naprej. Za poštnino je treba dodati za vsako knjigo 10 vin.

VOLNO

ovčjo oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večjo množino pošljem potnika osebno prevzeti.

Veletrgovina R. Stermecki,
Celje šte. 19, Štajersko.

Krznarski učeneo se proti popolni oskrbi takoj sprejme. K. Gränitz, Maribor Gosposka ulica 7.

Divji ter pravi kostanj
suhe češnje, suhe hruške, laneno in konopljeno seme, bučne zrnce, proso, krompir, želod, ježice (knoper), orehe, vosek, vinski kamen, suhe gobe, predivo, sveže sadje, ter sploh vse deželne pridelke kupi veletrgovina Anton Kolenc v Celju. Istotako tudi oljate in petrolejske sode, vse vrste vreče ter zaboje s steklenicami vred od mineralne vode.

Strokovna učiteljica neke obrtniške šole na Primorskem, ki se je valed vojne začasno zaprla, daje ure onim damam, ki se hočejo izučiti v krojenju in šivanju oblek. Izučenje za domačo rabo traja prav kratak čas. Tozadevne ponudbe se naj naslovijo na upravništvo lista.

Krepkega dečka s primerno šolsko izobrazbo, ter pridnega trgovskega pomočnika, sprejme takoj večja trgovina z mešanim blagom na Dolenjskem. Ponudbe pod 344 poste restante Škocjan, Dolenjsko.

Ceciljansko izobražen organist in cerkvenik z jako lepimi spričevali želi službo premeniti. Naslov v upravništvu.

Učenca poštenih starišev sprejme takoj v svojo trgovino g. Miloš Oset, trgovina z mešanim blagom na Muti, Štajersko.

URE

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 24-
Kuhinjska ura	K 10-
Budilka niklasta	K 3-
Poročni prstani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletno jamstvo.

**Nasl. Dietfinger
Theod. Fehrenbach**

urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatino in srebro.

Kupujem

seno, slamo, fižol in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od	7 K
Srebrne ure damske od	8 K
Srebrne verižice od	K 2-40
Sreb. verižice damske	K 3-60
Zlate damske ure od	26 K

Za vsako uro se jamčil!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Kupim

za aprovizacijo vsako množino lepih suhih orehov in posušenih sliv po najvišji ceni. Plača se takoj pri prevzetju. Vprašanja in ponudbe na naslov: R. Starovašnik, Konjice 62, Štajersko.

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen, vosek in suhe gobe.

Ivan Ravnika, Celje,
veletrgovina.

Nove skladbe.

Naš neumorno delavni skladatelj g. Ign. Hladnik, mestni organist v Novem Mestu, je izdal zopet dva nova opusa svojih skladb in sicer: „Peterske prošnje Marijinih pesmi ob vojnem času“ za mešani zbor, in „Vojne pesmi“ za moški zbor. Besedilo v obeh delih je zložil Franjo Neubauer. Besedilo k Marijinim je potrdil visokočastiti kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani. Skladbe Marijine so vseskozi dostojne ter bodo našim cerkvenim pevskim zborom prav dobro došle zlasti v teh težkih časih. Cena partituri 1 K. — Drugo delo „Vojne pesmi“ vsebuje: 1. Fantije svojemu cesarju. 2. Slovenski fantje. 3. Dekletova pesem. 4. Zvončki zvonijo. 5. Domu. Vse skladbe so v narodnem duhu in prav primerne za prireditve. V znamenju zmage zlatega krsta, zlasti šte. 1 in 5. Škoda le, da ni oblika bolj priročna, torej manjša za vojake-pevce. Cena 1 K. Obe zbirki je založil skladatelj ter oba opusa toplo priporočamo.

554

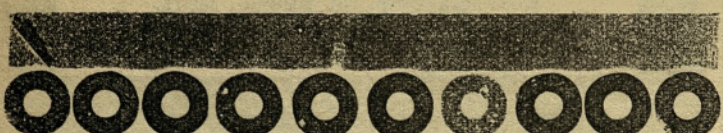

Povodom Vseh svetnikov

priporočam svojo bogato zalogo nagrobnega omrežja, nadalje omrežja za žrfe, stojala za svetilke, zalogo za cvetlične košare zelo solidnega izdelka.

Franc Schell

umetni ključavničar, Maribor, Koroška cesta št. 31.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.
- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadst.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

R. Z. K. M. B.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prebujalo. Za nalaganje po pošti se pošilja hranilne pološčice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni varnosti po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2 %, in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgeve pri dragih donarstvih navadno prevzame posojilnica v svojo last proti povratni gotovih sredstev, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsake sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenredni pravniki. V uradnih urah se sprejemajo in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prebujajo prejemajo vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).